

Vážení čtenáři,

vstupujeme do „Bláznivého měsíce“, příroda se přebírá do podzimních barev a pestrá zůstává i nabídka zajímavých turistických vycházek, kulturních a přírodovědných akcí. Ohlédneme se ještě za oslavami výročí vzniku Československé republiky, v listopadu nás čekají Dny vojenské historie, s Ing. Tomášem Krylem si prohlédneme Olomouc protektorátní, prostějovské ekocentrum Iris připravilo zajímavé vycházky ze Džbelu do Konice, ze Svatého Kopečka na Kartouzku, uspávání ježků či výrobu ptačích budek, v kulturní

nabídce Velké Bystřice vyčnívají Svatomartinské slavnosti a Bystřické banjo. Knihovna města Olomouce připravila na svých pobočkách nepřeberné množství různých kurzů, literárních večerů či deskových her, nechybí ani výroba adventních věnců.

V barevné verzi můžete náš měsíčník sledovat na www.kcolomouc.cz.

Přejeme barevné podzimní dny a poklidný advent.

Redakce

- Drobné památky Duban
- Ekocentrum Iris v listopadu
- Vlaštovky zahnízdlily v budce pro rehky
- Tradiční semináře Vlčích a Rysích hlídek
- Den architektury, 15. roč.
- Halloween na hradě Šternberk
- Akce ve Velké Bystřici
- Olomouc protektorátní
- Halloween na Fortu XVII.
- TIC Konice v listopadu
- Pochod za obnovení Českého království
- Mše svatá na Petrově

Pozvánka

na setkání přátel
maršála Josefa Václava hraběte Radeckého z Radče
tradičně dne 13. listopadu 2025
v sále Národního technického muzea.
Zahájení v 17.30

Informace o stavu příprav návratu pomníku
Na závěr připítek na zdraví pana maršála a na uskutečnění návratu pomníku
na Malostranské náměstí.

Předpokládané ukončení v 19,00

Srdečně zve ing. arch. Jan Bárta a Rada Spolku Radecký Praha

Vážené dámy a pánové, blíží se den 13. listopadu, letos 167. výročí dne, kdy mladý císař a král František Josef I. odhalil na Malostranském náměstí památník k oslavě maršála Josefa Václava hraběte Radeckého z Radče. V tento den se již potřinácté v řadě opět setkáme a připomeneme si nejen onu historickou událost, ale také stav příprav na obnovu pomníku. Těším se na setkání.

Váš Jan Bárta

P.S.: na místě mohou členové spolku uhradit členské příspěvky, zájemci podat přihlášku do Spolku Radecký Praha.

Prostějov venkov

Drobné památky Duban

Vesnici Dubany s farním kostelem najdeme na křižovatce cest z Prostějova do Olomouce. Dnes jsou s místní částí Margelíkov součástí obce Vrbátky. Ves leží nad mírnou terénní vlnou na sprašové planině, okolo ní je rovina s úrodnou zemědělskou půdou. Její katastr má obdélníkový tvar. Na pravém břehu říčky Blaty bývaly bažiny a pastviny, řeka byla v roce 1812 a v letech 1904–1905 zregulovaná. Pod povrchem se tu nachází vrstva rašeliny. Říčka Blata je zde nazývána Zadní strouha, na rozdíl od mlýnského náhonu za zahradami, zvaného Přední strouha. Ničivé povodně v minulosti působila Šamanovka, občasný potok, který stéká z polí západně od obce. Území tvoří starou sídelní oblast s výhodnou polohou nad zaplavovaným územím. Jsou zde archeologické nálezy z pozdní doby kamenné v polohách Vrší-

ny směrem k Bystročicím, Za farou a Nad lukami. V polní trati Amerika byl nalezen depot bronzových předmětů z mladší doby železné. U hřbitova se našlo keltské sídliště a pohřebiště, bylo tu i germánské sídliště z doby římské a slovanské osídlení od 11. století.

O Dubanech se píše ve falsu z 14. století, kdy je k roku 1200 připomínán Bohudár a Jan z Duban. V roce 1261 je zde připomínán Artleb z Duban. V počátcích tu bylo několik dílů drobné šlechty a tři panské dvory. V roce 1492 získaly část Duban klarisky z Olomouce, od roku 1652 klášter sv. Kláry vlastnil obec celou. V roce 1782 byl klášter klarisek zrušen a obec se stala majetkem Náboženského fondu a v roce 1825 ji v dražbě získal Filip hrabě ze Saint Genois. Název Dubany značí lidi bydlící u dubu. Části

vesnice se nazývaly Dědina, U brány a Trávník. Už v roce 1512 je zmiňován mlýn v Dubanech. Místní obyvatelé se živili především zemědělstvím, polním hospodářstvím a chovem hospodářských zvířat, později byli zaměstnaní v cukrovaru ve Vrbátkách.

Protože se vesnice v minulosti nacházela v blízkosti vojenského cvičiště u Olšan, zažila mnohá příkoří od vojáků, jako rabování Prusů v letech 1756–1758 nebo ruské a francouzské armády před a po bitvě u Slavkova v roce 1805. S vojáky souvisely i epidemie cholery v letech 1831 a 1866.

Dominantou vesnice i okolní krajiny je kostel Narození Panny Marie. Kostel s farou se zde připomíná již v roce 1369. Starý kostel byl v roce 1783 zasažen bleskem a vyhořel. V roce 1805 byl mimo věž zbo-

Průčelí kostela Narození Panny Marie

Budova fary z r. 1740

Pamětní deska Frant. Zgodovi na faře

Kamenný kříž před vchodem do kostela

Drobné památky Duban

Obraz s ruskými vojáky v sakristii

řen a byl postaven nový kostel. Původně se kolem něj nacházel starý hřbitov, v roce 1791 byl založen nový hřbitov na dnešním místě. V kostele můžeme vidět křížovou cestu z roku 1887 a nový oltářní obraz Narození Panny Marie z roku 1894. Zajímavý a historicky cenný je soubor čtyř obrazů v sakristii, na nichž jsou zobrazeni ruští vojáci, rabující ve vsi Dubany a na faře v roce 1805. Muži v uniformách na nich například kradou drůbež, zabíjejí prase nebo ničí písemnosti na faře.

Vedle kostela stojí mohutná patrová budova fary s vysokou střechou. Byla postavena v roce 1740 v barokním slohu. V padesátých letech minulého století ji využívala armáda, nyní čeká na nové využití.

Za kostelem stojí v železné ohradce u rozcestí pěkná barokní socha sv. Jana

Nepomuckého na kamenném podstavci. Pochází z první čtvrtiny 18. století a v roce 1882 byla přestavěna a obnovena, jak dokládá nápis na podstavci. Na přední straně je napsáno: „Sv. Jene Nepomucký, náš milý vlastenče, oroduj za nás!“ Před vchodem do kostela stojí kamenný kříž se sousoším sv. Jana Evangelisty a Panny Marie. Na zadní straně má vytesán letopočet 1842. Areál kostela, fary, sochy sv. Jana Nepomuckého a kříže je chráněn jako nemovitá kulturní památka.

Nedaleko kostela stojí u křižovatky před hřbitovem socha sv. Josefa. Nápis na podstavci říká: „Svatý Josefe, oroduj za nás! L.P.1887“. Sochu dal postavit Jakub Stavěl z Duban č. 35, původně stávala blíž křižovatky, ale z komunikačních důvodů byla posunuta dále.

Socha sv. Jana Nepomuckého

Socha sv. Josefa u křižovatky

Boží muka u polní cesty

Za vesnicí u polní cesty k Olšanům stojí Boží muka, která pochází z druhé poloviny 18. století. Podle obecní kroniky byli pod ní pochováni ruští vojáci, kteří se zúčastnili v roce 1805 bitvy u Slavkova a později na zranění zemřeli. Na čtyřboké zděné stavbě byl na stříšce původně pravoslavný kovový křížek. Později byla přestavěna a opravena, výklenky jsou dnes prázdné a nahoře je už jen jednoduchý křížek.

V Dubanech najdeme ještě tři kamenné kříže. Kamenný kříž stojící u hřbitova původně stál u Kabelíkova pole, u polní cesty za hřbitovem. Směrem k Prostějovu tu původně stával dřevěný kříž. Dne 29. 6. 1868 byl na místě úplně sešlého dřevěného kříže obcí dubanskou postaven kamenný kříž s nápisem: „V pravdě neduhy naše on nésł – bolesti naše on snášel“. Kříž byl

Kamenný kříž před hřbitovem

Drobné památky Duban

Kamenný kříž na hřbitově

Pamětní deska Karlu Dobešovi na škole

přestaven při scelování pozemků v roce 1923, v roce 1986 byl přemístěn před hřbitov. Po vandalském poškození v roce 2001 byl kříž v roce 2006 opraven.

Další kamenný kříž stojí na hřbitově. Na podstavci má reliéf Panny Marie Bolestné, a anděla nesoucího kartuši s nápisem začínajícím „Spravedlivých duše jsou v ruce Boží...“. Vzadu je nápis: „Zakladatelové kříže tohoto jsou Ignác Chudoba, půlláník z Duban a jeho druhá manželka Anna Léta Páně 1860“.

Poslední kamenný kříž jsem hledal v noci. Našel jsem jej v místě „U Smičkového“ u chodníku do Vrbátka. Pochází z roku 1857, na podstavci má reliéf Panny Marie Bolestné. V archivu se ke kříži zachoval reverz Ignáce a Františky Bernardovi z Duban č. 17 z 6. 11. 1857.

Před budovou školy stojí pomník obětem I. světové války. Byl slavnostně odha-

lený 11. září 1927. Na pomníku je socha ženy vyhlížející svého muže a chlapce s věncem a nápisy: „Památce padlých a zemřelých vojáků v první světové válce r. 1914–1918 z Duban a Margelíkova“, a „Oběti druhé světové války r 1939–1945 z Duban“. Celkem je na pomníku uvedeno 22 jmen padlých z Duban a 12 jmen padlých z Margelíkova.

K dubanským místním památkám patří ještě pamětní desky. Na budově školy je umístěna pamětní deska věnovaná zdejšímu učiteli a archeologovi Karlu Dobešovi. Je na ní text: „Zde působil v letech 1924 – 1939 řídící učitel a archeolog Karel Dobeš. Zasloužil se o postavení školy, rozvoj obce a poznání nejstarší historie našeho kraje. *1883 †1963“. Na budově fary je také pamětní deska s textem: „Františku Zgodovi – Karlu Křenovi, knězi – spisovateli Moravané! *1861 †18. 2.

1907“. Dvě pamětní desky jsou zasazeny na čelní stěně kostela. Jedna pamětní deska připomíná výročí kostela v roce 2007: „1807–2007 Na památku výročí znovuvybudování kostela Narození Panny Marie v Dubanech za účasti arcibiskupa olomouckého mons. Jana Graubnera. Farníci z Duban, Vrbátka a Štětovic s farářem Antonínem Myslivcem SDS“. Druhá pamětní deska má delší text a připomíná dary kostelních zvonů. V roce 1991 dostal kostel 3 menší zvony od farníků a Vojtěcha Horného. V roce 1992 Aleš Kaprál a Zdena Kaprálová-Šrámková z USA darovali věžní hlavní zvon k uctění památky paní Štěpánky Šrámkové z Vrbátka.

U silnice ke Smržicím stávala ještě jedna Boží muka. Nacházela se v místě, kde dnes roste lípa a byla zničena někdy v 60. nebo 70. letech minulého století.

Dříve se z Duban chodilo na poutě do Dubu nad Moravou. V devadesátých letech byla v Dubanech obnovena slavnost procesí na Boží tělo. Procesí s muzikou, prochází vesnicí, se zastávkami u domů, kde jsou oltáře. Je to u Kovářů, Zapletalů a Rybářů.

Nenápadnou obec s výraznou dominantou kostela v minulosti ničily povodně, požáry a rabování vojsk. Přesto se tu zachovalo mnoho pěkných památek. Mimo uvedené, zaujme pěkně opravená budova bývalé kovárny se slunečními hodinami, Sokolovna z roku 1923 nebo Tyršovy sady v bývalém hliníku. Stačí se zastavit a projít se. Možná přitom uslyšíte zvuk zvonů, které byly darovány příznivci zblízka i z daleka.

Ján Kadlec

Pomník padlých

Kamenný kříž U Smičkového

ČSOP – Ekocentrum Iris plánuje na listopad tyto akce:

Taliánka u Kelčic

středa 5. listopadu

Výcházka nejen pro seniory nás zavede do okolí Kelčic a Dobrochova. Projdeme se obcí Kelčice a cestou mezi poli navštívíme třetihorní paleontologickou lokalitu Taliánka, ve které se dodnes dají nalézt zkameněliny. Dále půjdeme kolem nového lokálního biocentra do Dobrochova. Délka trasy 5–6 km. Poplatek 40 Kč. Odjezd autobusem do Kelčic v 8.35 (st. č. 8). Návrat mezi 12. a 13. hod.

Bystročice U Plaviska

středa 12. listopadu

Krátká vycházka nejen pro seniory, při níž navštívíme Olšany, Bystročice a jejich nové biocentrum U Plaviska se zajímavými přírodními i dřevěnými prvky. Délka trasy 3–4 km. Poplatek 40 Kč. Odjezd autobusem do Bystročic v 11.00 (st. č. 7). Návrat z Olšan do 14.15.

Uspávání ježků

pátek 14. listopadu v Ekocentru Iris

Tradiční akce pořádaná ve spolupráci se Záchranou stanicí pro zraněné živočichy v Němčicích nad Hanou. Čeká nás setkání se živými ježky, spousta informací o jejich životě, potravě, zimování i o tom, kdy má smysl ježky

zachraňovat, a kdy ještě ne. Děti si vyzkoušejí hravě a tvořivé aktivity i večerní hledáčku v zahradě.

Poplatek 50 Kč za osobu popouje do záchrané stanice na podporu jejich zvířecích obyvatel. Můžete donést i kočičí konzervy nebo granule.

Akce se koná v Ekocentru Iris. Začátek v 16.00, konec akce v 17.30.

Pomáháme přírodě

sobota 15. listopadu

Akce pro přírodu na Velkém Kosíři. Zapojíme se do úklidu vyřezaných větví náletových keřů, vyčistíme ptačí budky a postavíme kamennici nejen pro plazy. Pro účastníky bude připraveno opékání na ohýnku.

Sraz v 9.00 nad Čelechovicemi na Haně u 1. zastavení naučné stezky na Buniče. Konec akce kolem 13. hod.

Svatý Kopeček a Kartouzka

středa 19. listopadu

Výcházka nejen pro seniory nás zavede na Svátý Kopeček u Olomouce. Vydáme se kolem baziliky Navštívení Panny Marie a vily Jiřího Wolkera, mineme ZOO a projdeme se lesními cestami po naučné stezce Svátý Kopeček. Zastavíme se u studánky Jiřího Wolkera a dojdeme ke Kartouzce - zříceni-

Akce Ekocentra Iris finančně podporuje **Statutární město Prostějov, Ministerstvo životního prostředí, SFŽP a Olomoucký kraj.**

ně středověkého kartuziánského kláštera Vallis Josaphat v Dolanech. Délka trasy 6–7 km. Poplatek 40 Kč. Odjezd vlakem v 8.59 do Olomouce. Návrat ve 14.00.

Tvořivá dílna – výroba ptačích budek

úterý 25. listopadu od 16 do 17 hod. v Ekocentru Iris

Tvořivá dílna pro rodiny s dětmi i dospělé zájemce. Z předem nařezaných dřevěných dílů vyrobíme ptačí budky. Ty později vyvěsíme v městských parcích nebo na Hloučele. Dílna je zdarma. V případě, že si budete chtít svou vyrobenou budku odnést domů, zaplatíte poplatek 200 Kč.

Výcházka ze Dzbelu do Konice

středa 26. listopadu

Výcházka nejen pro seniory nás zavede do lesů mezi Dzbelem a Konicí. Cestou navštívíme kapli sv. Anny, Fialovu studánku (pramen Romže) a Sládkovu skálu. Délka trasy 6–7 km.

Odjezd vlakem v 9.05 do Dzbelu. Návrat ve 13.30.

Kontakt:
ČSOP, Ekocentrum Iris
Husovo nám. 67,
796 01 Prostějov
tel. 603 730 594, 737 898 777
e-mail: iris@iris.cz
www.iris.cz, FB: Ekocentrum Iris

Rodinný Penzion Majorka

Nově a stylově zrekonstruovaný secesní dům postavený Janem Husičkou v letech 1867–1872. Statek s konírnou býval ve své době nejkrásnějším domem v obci Slatinice. Manželé Husičkovi měli dceru Marii, která se po I. světové válce provdala za Františka Koudelku, důstojníka rakouské armády, který se narodil v nedalekých Drahanovicích. Marie Koudelková Husičková byla zvaná podle hodnosti svého manžela „Majorka“.

Dnes je z bývalého statku stylový penzion, který svým návštěvníkům nabízí ubytování v šestnácti pokojích. Pro náročné klienty je připraveno VIP apartmá Pekárna, vybavené stylovým nábytkem a americkými kamny.

Všem hostům je k dispozici společenská místnost a dále se v objektu penzionu nachází stylově zařízený prostor Pekárny. Oba tyto prostory lze využít pro firemní večírky, oslavy narozenin, rauty a jiné společenské akce. Pro školení a semináře nabízí penzion vlastní vybavenou školicí místnost pro 40 osob.

Lázně Slatinice a. s.,
Slatinice 29, 783 42,
www.lazneslatinice.cz,
recepce@lazneslatinice.cz

Moravský ornitologický spolek – středomoravská pobočka ČSO

Bezručova 10
750 02 PŘEROV 1
Česká republika

tel.: +420 776 746 980 – nonstop
tel.: +420 606 324 763 – kontaktní osoba pro média
e-mail: info@mos-cso.cz

Bankovní spojení: 32434831/0100
www.mos-cso.cz

Víte čím a jak správně v zimě přikrmovat ptáky?

První noční mrazíky jsou tady, a tak je nejvyšší čas připravit krmítko pro drobné pěvce, kteří u nás zůstávají přes zimu. Pozorování a přikrmování ptáků se věnuje stále více lidí, ale ne každý ví, co mají ptáci v zimě nejraději a co v žádném případě do krmítka nepatří.

U zimního přikrmování ptáků je důležité, aby mělo krmítko dostatečně velkou stříšku chránící ji před deštěm a sněhem, aby připravená potrava nevlhla a neplesnivěla. Krmítko se musí pravidelně čistit od zbytků potravy. Občas je dobré jej vydezinfikovat například octem pomocí rozprašovače. Po oschnutí dezinfekce se do něj může dát ptačí potrava.

Strakapoud prostřední
Foto: Tibor Derka

Čím krmit ptáky v zimě?

Většina našich ptáků má nejraději semena slunečnice a jádra ořechů. V obchodech prodávané směsi pro zimní přikrmování ptáků obsahují různé druhy semen, ale část z nich zůstává v krmítcích nevyužita. Proto je lepší použít pouze semena slunečnice a občas přidat například trochu máku, len, proso, řepku, pšenici, loupáný oves nebo zbytky vyloupaných ořechů.

Kosi, kvičaly a brkoslavi mají nejraději jablka nebo sušené plody jeřabin. Ty je dobré rozvěsit na větve stromů v okolí krmítka. Strakapoudi, brhlíci i sýkory mají velmi rádi lůž nebo lojové koule. Tam, kde jsou nejčastějšími hosty krmítka vrabci polní a vrabci domácí, jim můžete přilepšit strouhankou z bílého pečiva. Nesmí však být solené, sůl totiž drobným ptákům škodí, a proto je nutné před strouháním rohlíků sůl důkladně odrolit. V žádném případě do krmítka nepatří chléb a zbytky jídel z kuchyně.

Jaké druhy ptáků můžete pozorovat na krmítku?

Nejčastějšími návštěvníky krmítek jsou sýkory koňadra a modřinka, zvonek zelený, vrabec domácí, vrabec polní a kos

Červenka obecná
Foto: Jaromír Kříž

černý. Ojediněle se na krmítcích a v jejich okolí objevují i čížci lesní, stehlíci, sýkora uhelníček, sýkora babka, brhlík lesní, pěnkava jikavec, pěnkava obecná, hýl obecný, dlask tlustozobý, drozd kvičala, drozd cvrčala, červenka, střízlík, strakapoud velký a někde i strakapoud jižní nebo strakapoud prostřední či malý. Za nejvzácnější a nejkrásnější skvost krmítek ochránci ptáků považují brkoslavi severního nebo ččetku zimní.

Nezvanými hosty krmítek se občas stávají holubi domácí, hrdličky zahradní, straka nebo havrani a kavky. Drobné ptáky občas vyplaší zvědavá poštolka, případně je prožene krahujec, ale i tyto ptáci patří do naší zimní přírody.

Jiří Šafránek

Foto: Jaromír Kříž

Foto: Jaromír Kříž

vejce. Až za nějaký čas jsem upozoroval že krmí mladé. Mladým se několikrát podařilo z budky vypadnout, tak jsem je vracel zpět. Vše ale dobře dopadlo a tři mladé úspěšně vylétly z hnízda v budce.

Jaromír Kříž a Jiří Šafránek

Foto: Jaromír Kříž

Vlaštovky zahnízdily v budce pro rehky

Asi před rokem mi vyprávěl fotograf přírody Jaromír Kříž, že mu doma zahnízdily vlaštovky v ptačí budce pro rehky, tak se mi tomu vůbec nechtělo věřit. Každý přece ví, že vlaštovky v budkách nehnízdí, že si staví vlastní hnízda z bláta a to uvnitř budov, nejčastěji ve stájích.

Řekl jsem mu, že je to velmi zajímavé a je velká škoda, že hnízdění vlaštovek v budce nenafořil. A tak mi letos poslal fotky mládřat vlaštovek, které hnízdí v ptačí budce pro rehky a následující příběh:

„V krytém průjezdu rodinného domu jsem před několika lety zavěsil budku pro rehka. Několik let po sobě rehky zahnízdil a vyvedl mladé. V roce 2023 však

místo rehka zahnízdily v budce vlaštovky a mladé úspěšně vyvedly. V loňském roce rehky nepřiletěly, budka zůstala neobsazená a vlaštovky vyhnízdily v klasických hnízdech, která mají postaveny v těsné blízkosti.

Letos na jaře se do budky opět nastěhoval rehky domácí. Když už krmil mladé, přiletěly vlaštovky. Začaly agresivně naléhat na rehkovníka a snažily se rehka vyhnat z budky. Rehkovník se podařilo odolat náletům a mladé úspěšně vyvést.

Vlaštovky okamžitě po odletu rehků zabraly budku. Začaly do ní snášet suchou trávu a mech a budovat pro ně netypické hnízdo v budce. Budka je až nahoře pod stropem, tak jsem nevěděl, jestli snesly

Tradiční víkendové semináře Vlčích a Rysích hlídek opět otevírají dveře novým dobrovolníkům

Vlčí a Rysí hlídky [1] Hnutí DUHA Šelmy zahájily další monitorovací sezónu úvodními semináři pro nové dobrovolníky. První z nich proběhl začátkem října v Krušných horách a v následujících týdnech se semináře uskuteční i v dalších klíčových oblastech výskytu velkých šelem – v Beskydech, Javorníkách, Jeseníkách, na Broumovsku a na Šumavě. Během víkendových setkání se účastníci učí základy o biologii a ochraně vlka, rysa a v některých lokalitách i medvěda nebo kočky divoké. Nejdůležitější částí je však praktický výcvik v terénu – stopování, rozpoznávání pobytových znaků a odběr vzorků pro genetické a potravní analýzy.

Foto: Karel Brož, www.selmy.cz

„Dobrovolníci Vlčích a Rysích hlídek jsou už více než čtvrtstoletí nezastupitelnou součástí monitoringu velkých šelem v České republice. Pomáhají nám nejen sbírat klíčová data, ale i chránit šelmy před pytláctvím a šířit osvětu mezi veřejností,“ vysvětluje důležitost zapojení dobrovolníků Romana Uhrinová, manažerka Hnutí DUHA Šelmy. Právě díky jejich nasazení získal projekt Vlčí a Rysí hlídky loni jako jediný z České republiky prestižní ocenění European Citizen Science Award [2]. Dobrovolníci tak významně přispívají nejen k ochraně, ale také k samotnému výzkumu velkých šelem.

Semináře mají vždy podobný průběh a trvají zpravidla od pátku do neděle. U javornického termínu je letos seminář

prodloužen o pondělí, na které připadá státní svátek. Účastníci tohoto termínu tak stráví jeden den v terénu navíc.

Vedle monitoringu mají hlídky také preventivní význam. Jejich přítomnost v horách působí proti nelegálním aktivitám, které velké šelmy ohrožují. Získané údaje z terénu navíc pomáhají vědcům porozumět způsobu života těchto ohrožených druhů a jsou podkladem pro jejich ochranu.

„Těší nás, že zájem veřejnosti o aktivní pomoc při ochraně přírody zůstává stabilně vysoký. Většina termínů je již zcela obsazena a přihlásit se lze pouze jako náhradník. Několik posledních volných míst zůstává ještě na Broumovsku. [3] Ukazuje se, že lidé mají stále chuť nejen velké šelmy poznávat, ale i sami aktivně přispívat k jejich ochraně,“ doplňuje Barbora Černá, koordinátorka Vlčích hlídek.

Kontakty:

Barbora Černá - koordinátorka Vlčích a Rysích hlídek
Email: barbora.cerna@hnutiduha.cz
Tel.: 778 969 368

Zuzana Fišerová - koordinátorka Vlčích hlídek v Krušných horách
Email: zuzana.fisero-va@hnutiduha.cz
Tel.: 733 320 191

Michal Bojda - koordinátor Vlčích a Rysích hlídek v Beskydech a v Javorníkách
Email: michal.bojda@hnutiduha.cz
Tel.: 734 233 993

Jan Koranda - koordinátor Vlčích hlídek na Broumovsku

Email: jan.koranda@hnutiduha.cz
Tel.: 720 645 390

Foto: Jaroslav Vogeltanz, www.selmy.cz

František Moupic - koordinátor Vlčích a Rysích hlídek v Jeseníkách
Email: frantisek.moupic@hnutiduha.cz
Tel.: 737 716 790

Josefa Krausová - koordinátorka Vlčích a Rysích hlídek na Šumavě
Email: josefa.volfova@hnutiduha.cz
Tel.: 775 734 434

Martina Labudová - PR a média
Email: martina.labudova@hnutiduha.cz
Tel.: 737 238 434

Zdroje:

- [1] <https://www.selmy.cz/zapojte-se/vlci-rysi-hlidky/co-delaji/>
- [2] <https://www.selmy.cz/clanky/dobrovolnicko-projekt-vlci-rysi-hlidky-byli-oceneni-prestizni-cenou/>
- [3] <https://www.selmy.cz/zapojte-se/vlci-rysi-hlidky/aktualni-skoleni/>

Den architektury, 15. ročník

Vážení členové a příznivci spolku, doufáme, že si užíváte podzimní dny plné barev. My v spolku Za krásnou Olomouc jsme měli nedávno velký důvod k radosti a rádi bychom se s vámi podělili o výsledky Ceny Rudolfa Eitelbergera. Zároveň vás chceme pozvat na několik zajímavých akcí, které by neměly uniknout vaší pozornosti.

Rekapitulace Ceny Rudolfa Eitelbergera 2025

V sobotu 4. října proběhl slavnostní večer, na kterém byly oznámeny výsledky již devátého ročníku Ceny Rudolfa Eitelbergera za zdařilý počín v oblasti architektury, urbanismu a péče o památky. Atmosféra byla skvělá a my děkujeme všem, kteří se na úspěchu celého ročníku podíleli. A kdo si letos odnesl ocenění? Podrobné informace o vítězi i všech finalistech naleznete v článku na našem webu: Cena Rudolfa Eitelbergera 2025 zná vítěze! – Za krásnou Olomouc.

Cena RE 2025 je za námi, my ale nelemujeme a už vyhlížíme další ročník! Tímto vás vyzýváme, abyste nám posílali své tipy na kvalitní architekturu a zdařilé počiny, které by si zasloužily pozornost v příštím ročníku Ceny Rudolfa Eitelbergera. Své návrhy nám můžete zasílat průběžně až do poloviny roku 2027.

Pozvánka do Molitorovy knihovny na výstavu a komentované prohlídky Srdečně vás zveme na výstavu **Bylo tu – Není tu. Olomoucké interiéry Viktora Matuly**, která představuje často opomíjené, avšak mimořádně kvalitní dílo tohoto významného olomouckého architekta.

9. ročník ceny Rudolfa Eitelbergera

Devátý ročník přinesl poctivou sklizeň, již se věnovala devítiletá porota v čele s předsedou, prof. Rostislavem Šváhou. Z 23 vytipovaných staveb si zevrubně prohlédla 11 a z nich dále postoupilo do finále celkem osm počínů. Blahopřejeme! Absolutním vítězem mezi finalisty a tedy laureátem Ceny RE 2025 se protentokrát stala novostavba tělocvičny v Drahotuších od olomouckého ateliéru PAB Pavla a Jana Pospíšilových. Inovovaná podoba

BYLO TU – NENÍ TU: OLOMOUCKÉ INTERIÉRY VIKTORA MATULY

Hlavní podzimní výstava představí dílo opomíjeného architekta Viktora Matuly.

Architekt Viktor Matula (1912–1978) je neprávem opomíjenou osobností poválečné Olomouce. Během své aktivní kariéry návrháře interiérů a nábytku výrazně ovlivnil vizuální tvář města. Svůj rukopis vložil do reprezentativních prostor univerzity a radnice, stejně tak jej propasal do drobných obchodů a služeb občanské vybavenosti. Generace Olomoučanů tak nevědomky s Viktorem Matulou prožila nejen jeden filmový večer v kině Pohraniční stráž nebo vychutnávala šálek kávy v kavárně Opera. Výstava připomene Matulovu práci pro Olomouc v 50. až 70. letech 20. století.

VÝSTAVA JE PŘÍSTUPNÁ V RÁMCI KOMENTOVANÝCH PROHLÍDEK.

Pro samostatné prohlídky je otevřeno vždy 30 minut před komentovanou prohlídkou.

TERMÍNY KOMENTOVANÝCH PROHLÍDEK:

čtvrtek 9. 10. v 17:00

čtvrtek 16. 10. v 17:00

neděle 19. 10. v 15:00

neděle 2. 11. v 15:00

čtvrtek 6. 11. v 17:00

čtvrtek 13. 11. v 17:00

neděle 23. 11. v 15:00

neděle 30. 11. v 15:00

V jiném termínu je výstava přístupná po domluvě na tel. čísle 605 280 225.

Autor výstavy: Václav Dvořák

Kurátor a produkce výstavy: Jan Jeništa

Návrh plakátu: Beata Zdražilová

Fotografie: Václav Dvořák

Archivní fotografie: Muzeum umění Olomouc, soukromé archivy

Poděkování patří těmto osobám a organizacím: paní Jarmila Matulová s rodinou, Klára Jenišťová, Martina Mertová, Michaela Johnová Čapková, Martin Tomášek, Radim Schubert, Sabina Hermochová, Galerie Anděl, pracovnice prodejny United Colors of Benetton, CK Bluestyle, restaurace Drápal, Vlastivědné muzeum v Olomouci.

Za zápatky exponátů děkujeme Magistrátu města Olomouce, Archivu Univerzity Palackého v Olomouci a rodině Matulových.

Výzkum tématu probíhal s podporou projektu Sochy a města.

Za grantovou podporu děkujeme Statutárnímu městu Olomouci a Nadaci české architektury.

Děkujeme za vaši podporu a těšíme se na setkání s vámi na některé z nadcházejících akcí.

s přáním krásných podzimních dnů

Jana Kieseewetterová

Za krásnou Olomouc, zapsaný spolek

779 00 Olomouc, Kosinova 7

IČ: 22689931

bankovní spojení: Raiffeisenbank,

č. ú.: 3324717001/5500

www.krasnaolomouc.cz

e-mail: krasnaolomouc@gmail.com

FB: <https://www.facebook.com/krasnaolomouc/>

9. ročník ceny Rudolfa Eitelbergera

symbolicky se pojí s obecním znakem a zároveň má psychologickou funkci podporující pohybovou aktivitu. Přitom byla zvolena ekonomicky úsporná varianta z běžného výrobního vzorníku. Podnož haly tvoří kontrastně k průmyslovému plášti stavby ručně škrábaná omítka s odlesky slidy, připomínající estetiku vesnické stavební praxe šedesátých a sedmdesátých let 20. století. Její provedení vyžaduje použití jednovrstvého dutinového cihelného zdíva, jde tedy o záměrné řešení od počátku návrhu.

Vnitřní prostory tělocvičny jsou příkladem promyšleného detailu a zodpovědného provedení. Architekti se zaměřili na jednoduchá, trvanlivá a esteticky čistá řešení. Barevnost zvolili střídmost a v jasném dialogu s exteriérem, instalační systémy vedli úsporně a přehledně. Použité materiály jsou běžné, avšak precizně zpracované. Ve všech prostorech se uživatel přehledně orientuje, a to i přesto, že se architekti vyhnuli trendu přebujelé barevnosti a dekorativnosti rábdy dětského světa. Výchovně působí i aspekt ekologický.

Foto: Tělocvična Drahotuše, PAB (Pavel a Jan Pospíšilovi), fotografie: Adam Bělunek

Například dešťová voda pro splachování je k dispozici díky dvěma objemným retenčním nádržím skrytým pod piazzettou. Zelená střecha pokrývá celou plochu haly, děti její praktické a estetické kvality ocení z tribuny a terasy nad obslužným koridorem. V bezprostředním okolí tělocvičny kvetou od jara motýlí záhony. Potrvá už jen chvíli, než se nově vysazená zeleň plně zapojí do architektonického celku.

Zvolený architektonický přístup má zjevně

edukativní efekt. Pro žáky i dospělé uživatele funguje jako příklad kulturně citlivé a udržitelné architektury. Tělocvična ZŠ Drahotuše je realizací, která spojuje citlivý urbanistický zásah, funkční přínos, materiálovou upřímnost a vzdělávací hodnotu. Stavba nejen plní svou primární funkci, ale aktivně přispívá k utváření veřejného prostoru a kulturní identity obce.

Ing. arch. Vít Janků

Halloween na hradě Šternberk

Státní hrad Šternberk zve všechny děti a rodiče na podzimní akci Halloween na hradě. Akce se uskuteční v sobotu 1. 11. 2025 od 10 do 16 hodin.

A na co můžete těšit?

Pro rodiče a děti připravujeme speciální strašidelné prohlídky hradu. Naši průvodci vám budou vyprávět příběh o dívce jménem Apolonie, která dříve obývala komnaty našeho hradu. Je to příběh temný, stejně jako dlouhé podzimní večery. Pevně věříme, že děti dorazí na hrad v tematickém kostýmu a pomohou nám dotvořit správnou halloweenskou atmosféru. Speciální dětské prohlídky začínají v časech 10.30 / 11.30 / 13.30 a 14.30.

Chybět samozřejmě nemůžou „klasické“ prohlídky našeho krásného hradu. Průvodci budou v duchu svátku, který stírá hranice mezi světem živých a mrtvých, oblečení do strašidelných kostýmů a stejnou náladu ponese celá prohlídka. Zcela jistě vás zaujme podzimní výzdoba hradních interiérů. Klasické prohlídky hradu budou začínat vždy v celou od 10 do 16 hodin.

Na prohlídky hradu bude navazovat tvo-

řivá dílna nejen pro děti. Připravené budou dýně, které si u nás můžete vyřezat a odnést si domů tematickou výzdobu. Dále bude k dispozici malování na obličej a dětské tetování, které doladí váš strašidelný outfit. Pevně věříme, že si den na hradě užijete a odnesete si domů nejen krásnou dýni, ale především netradiční zážitek.

Vstupné na prohlídku je možné zakoupit na místě v pokladně hradu, případně lze vstupné zakoupit on-line na www.hrad-sternberk.cz. Budeme se těšit na vaši návštěvu na akci Halloween na hradě v sobotu 1. 11. 2025 od 10 do 16 hodin.

Vstupné:

Plné: 200 Kč

Snížené: 160 Kč

Děti 6-17 let: 60 Kč

Vyřezávání dýní:

Cena za 1ks: 130 Kč

Facepainting / dětské tetování:

Hrazeno samostatně

Přehled akcí ve Velké Bystřici – listopad 2025

Předprodej vstupenek v Kulturním a informačním centru Kulturním a informačním centru Velká Bystřice, Zámecké náměstí 775, tel.: 734 236 502 (platba možná pouze v hotovosti)

- Bystřické banjo (8. 11.), vstupenka s místenkou v ceně 350 Kč
- Divadelní silvestr (31. 12.), vstupenka s místenkou v ceně 350 Kč

Podrobnosti k akcím:

1. 10. – 27. 10. / galeriezet / galeriezet, po – pá 8:30 – 17:00, so, ne, svátky zavřeno

Ondřej Tkačík: Otisky světla, otisky světa – výstava obrazů

Ondřej Tkačík (*1981 v Ostravě) je malíř a pedagog, absolvent oboru Malba I v ateliéru Jiřího Sopka na Akademii výtvarných umění v Praze. Ve své tvorbě se obvykle zabývá tématem krajiny, které zpracovává v rámci ucelených i otevřených obrazových cyklů, (Prisma, Z jeskyně, Červený dům, Krajina se slovy, Pod nebem, pod mrakem). Dalšími tématy, kterými se dlouhodobě zabývá a zpracovává je v otevřených cyklech, jsou např. obrazy ptáků či hlav, kterými navázal na předchozí soubory portrétů, opic a madon, vznikající za studií na AVU.

8. 11. / galeriezet / so 15:00 – 16:00

Od baroka až k Nemocnici na kraji města

V zahajovacím koncertu nové sezóny velkobystřického Kruhu přátel hudby se představí Duo Jan Adamus – hoboje, anglický roh a Jiřina Marešová – varhanní pozitiv. Spojení těchto nástrojů je neobvyklé ale výsledný zvuk je pro posluchače příjemný. Umělci hrají skladby všech stylových období od baroka přes klasicismus, romantismus až k hudbě moderní. Jan Adamus je vítězem Mezinárodní soutěže Pražského jara, jako první hoboista v českých zemích začal využívat tzv. věčný dech, který mu umožňuje hrát bez přerušení dlouhé pasáže. Zajímavostí je, že natočil znělku k Nemocnici na kraji města. Kromě ní zazní na koncertě ještě některé další melodie ze seriálu, které mistrně rozvine varhanice Marešová, skvělá improvizátorka. Z období romantismu zahrají populární „Labut“ nebo slavné „Largo“ Antonína Dvořáka. Varhanice Jiřina Marešová je nejen vy-

nikající doprovoděčka, ale představí se i v několika sólových skladbách. Vstupné 100 Kč, děti zdarma.

8. 11. / KD Nadační / so 16:00 – 23:00

Bystřické banjo

Na letošním Bystřickém Banju by měli být největším tahákem multiinstrumentalisté Radim Zenkl & Ondra Kozák. Jejich mistrovství v ovládání různých nástrojů a žánrů hudby nadchne každého fanouška muziky nejen v oblasti country a bluegrassu. Dále se můžete těšit na folkrockovou formaci A. M. Úlet z Mohelnice pod vedením Honzy Adamce, která je v našem kraji léta dobře známa. Oblíbené „spirituálovky“ zahraje další regionální kapela To je problém z Kostelce. Tradiční bluegrass s českými texty představí vítěz loňského předkola Banjo Jamboree, kapela Herberg z České Třebové. Vstupenky s místenkou jsou v předprodeji v KIC Velká Bystřice a na místě za 350 Kč. Neváhejte, kapacita sálu není neomezená. Občerstvení jako vždy zajištěno.

9. 11. / orlovna / ne 15:00 – 16:30

Tak se těšte, čertí!

Velmi amatérské divadlo jednoty Orel Velká Bystřice zve děti i s jejich doprovodem na reprízu veselé čertovské pohádky.

15. 11. / Zámecké náměstí, amfiteátr / so 15:00 – 19:00

Svatomartinské slavnosti

Zveme vás na svatomartinská vína, husí a kachní speciality, lampionový průvod v čele se sv. Martinem na koni, svatomartinské představení a ohňovou show. 15:00 h | Zámecké náměstí | zahájení prodeje svatomartinských vín a specialit, komentovaná degustace 17:00 h | točna u Kovárny | lampionový průvod v čele se svatým Martinem na koni 17:30 h | amfiteátr | Svatomartinské představení, ohňová show 18:20 h | amfiteátr | ohňostroj Výstava podzimních prací žáků Masarykovy ZŠ v podloubí KD Nadační. Benefiční prodej skleniček. Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici. Koná se za finanční podpory Olomouckého kraje.

16. 11. / galeriezet / ne 17:00 – 18:00

Viktorie Zapletalová – klavírní recitál

Hře na klavír se talentovaná klavíristka Viktorie Zapletalová, rodačka z Nákla (*2005) začala věnovat v 9 letech na ZUŠ v Litovli a později následovala ZUŠ Iši Krejčího v Olomouci, pod vedením Lenky Bodlákové. Od r. 2020 je posluchačkou Konzervatoře P. J. Vejvanovského Kroměříž pod vedením Martiny Schulmeisterové, u níž v příštím roce absolduje. Kromě mnoha ocenění v juniorských klavírních soutěžích je nositelkou ceny Talent Olomouckého kraje z roku 2019. Vstupné 100 Kč, děti zdarma.

16. – 23. 11. / orlovna /

Výstava regionálních tvůrců

XXI. ročník výstavy amatérských výtvarníků a fotografů z Velké Bystřice a okolí. Vernisáž 16. 11. 16-18 hod. Otevřeno 17. 11. od 9 do 17 hod., 18. – 22. 11. od 15 do 18 hod., 23. 11. od 9 do 17 hod. Vstupné dobrovolné.

27. 11. / Masarykova ZŠ / čt 16:00 – 18:00

Vánoční koledování s jarmarkem

Bohatý jarmark dětských vánočních výrobků, tvořivé dílničky, benefiční prodej vánočních hvězd, kavárna s domácími dobrotami a vánoční vystoupení dětí. Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici. Koná se za podpory Olomouckého kraje.

28. 11. / Zámecká MŠ / pá 15:30 – 17:00

Vánoční jarmark

Zveme do mateřské školy, kde budeme ladit předvánoční atmosféru. Těšit se můžete na prodej dekorací, ozdob, dárků a drobností, adventní věnce, vazby na vánoční stůl, charitativní prodej vánočních hvězd pro dětské onkologické oddělení FN Olomouc, výborné občerstvení a vonavé vánoční pití pro malé i velké. Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici. Koná se za podpory Olomouckého kraje.

Petr Nakládál

referent odboru kultury a informací

nakladal@muvb.cz

724 080 298

Zámecké náměstí 79, 783 53 Velká Bystřice

www.velkabystrice.cz

Knihovna města Olomouce v listopadu

každé pondělí | 15:00

nám. Republiky – **H.A.C.K. klub** – klub pro mladé od 10 let, Playstation, 3D pera a 3D tisk, virtuální realita, programování robotů, ... Přihlášky 585 545 123, dospěle@kml.cz

každý čtvrtek | 9:00 – 16:00

nám. Republiky – oddělení hudby – **Digitální poradna** – potíže s telefonem, tabletem, notebookem, novou instalací, nastavením či aktualizací pomůže vyřešit naše poradna s individuálním přístupem

3. 11. | 15:00 – 17:30

pobočka Slavonín – **Duchové a dušičky v knihovně** – rodinná akce s předčítáním a dušičkovým tvořením

4., 11. a 18. 11. | 14:00 – 15:30

nám. Republiky – **Komunikace – kurz práce s moderními přístroji** – WhatsApp a Messenger, zprávy, obrázky, hlasové zprávy, skupinové konverzace. Rezervace 585 545 123, dospěle@kml.cz

11. 11. | 10:00

nám. Republiky – **Nakupování na internetu** – díky organizaci SeniorOn se bez stresu a s příjemným lektorem naučíme bezpečně pohybovat a platit v e-shopech

11. 11. | 17:00

nám. Republiky – **Bangladěš** – s cestovatelem Václavem Arnošem zamíříme do neprobádaných končin Bangladěše

12. 11. | 10:00

pobočka Holice – **Hrátky se zvířátky** – setkání nejmladších dětí s doprovodem v rámci projektu S knížkou do života, rodiče čekají tipy na vhodné knihy

13. 11. | 15:00

nám. Republiky – **kurz 3D tisku pro pokročilé** – rezervace 585 545 123, dospěle@kml.cz

18. 11. | 16:00

nám. Republiky – **Adventní věnce** – kreativní dílna pro dospělé, práce s chvojím, přírodními materiály i drobnými dekoracemi, rezervace 585 545 123, dospěle@kml.cz

19. 11. | 10:00

pobočka Tabulový vrch – **Jemná jóga na židli** (nejen pro seniory)

20. 11. 2025 | 16:30

pobočka Jungmannova – **Rocková poezie na cestách** – setkání s Martinem Sarvašem – mužem, jehož slova se stala hymnou generací. Byl dvorním textařem skupiny Tublatanka, jeho verše zazněly v písničkách Elánu, Pavola Habery, Hexu či Metalindy

24. 11. | 9:00 – 15:00

nám. Republiky – **Digitální odysea** – celodenní lekce práce s mobily a tablety (od připojení k internetu, přes fotky, mapy, sociální sítě až po e-shopy), rezervace na 585 545 123, dospěle@kml.cz.

24. 11. | 15:00 – 18:00

nám. Republiky – **Deskovky** – pozvánka pro každého, kdo má chuť si společně zahrát klasické i nové stolní hry. Ty si lze půjčit domů.

25. 11. 2025 | 16:30

pobočka Jungmannova – **Design hospodářství s vodou** – beseda o zadržování a využívání vody v krajině i na zahradě s ohledem na funkčnost, udržitelnost a estetiku

25. 11. | 17:00

nám. Republiky – **Petr Ritter: Hříšná těla, svaté duše** – literární posezení nad novou povídkovou knížkou olomouckého právníka a spisovatele JUDr. Petra Rittera, uvádí prof. PhDr. Lubomír Machala

28. 11. | 15:00

nám. Republiky – **Digitální služby státu** – praktické osvojení dovedností nezbytných pro efektivní komunikaci se státem – identita občana, e-občanka, portál občana, datové schránky

29. 11. | 8:00 – 12:00

nám. Republiky – **Den pro dětskou knihu** – akce pro celou rodinu – knihovna ožije postavami z Večerníček, děti čeká soutěž, výroba papírové čepice, odměny a nové knihy k zakoupení. Kostýmy vítány.

2. 12. | 17:00

nám. Republiky – **Kamila Holásková** – setkání s oblíbenou olomouckou autorkou a její knihou o mezilidských vztazích Merkátor (s fotografiemi Jindřicha Štreita)

4. 12. | 16:30

pobočka Jungmannova – **Důchodkyně, nedejte se** – setkání se s prvotinou L. E.

Čapkové, úvahy o mužích, ženách a plně prožitém životě

VÝTVARNÉ DÍLNY PRO DĚTI

• 4. 11. I ve výpůjční době

pobočka Holice – **At' žijí duchové** – origami dílnička se strašidelným čtením

• 13. 11. I 14:00 – 17:00

nám. Republiky – **Panáčci z vlny**

• 18. 11. I 13:30 – 17:00

pobočka Holice – **Malujeme čajem a kávou** s lektorkou Ing. Lenkou Vyhliďalovou

• 19., 24. a 26. 11. I 15:00 – 18:00

pobočka Chomoutov – **Adventní tvoření**

• 21. 11. I 14:00 – 16:30

pobočka Brněnská – **Podzimní tvoření** – dekorace z přírodnin

• 25. 11. I 13:00 – 18:00

pobočka Holice – **Adventní řetěz**

SOUTĚŽE

• nám. Republiky – **Soutěž o knihu Dana Browna** – soutěžní arch najdete v oddělení pro dospělé čtenáře

• pobočka Neředín – **Dinovember** – zábavná dinosauří hra, omalovánky s dinosaury, tipy na knihy o dinosaurech

• pobočka Jungmannova – **Haloween-ská stezka** – 7 stanovišť v naší komunitní zahradě, které od 15. 11. vystřídá kvíz v teple knihovny s názvem Znáš naše čerty?

• nám. Republiky – **Najdi pana Perníčka** – oblíbená hledací soutěž pro nejmenší návštěvníky

VÝSTAVY

• náměstí Republiky zdobí obrazy Marty Zbořilové, Daniely Štefanové, Pavly Mádrové a Olgy Shaaban Zemčákové. V Edukačním centru lze sledovat vývoj architektury ve videohrách, od útvarů z kostek až po futuristická megaměsta budoucnosti. Součástí je i virtuální prohlídka katedrály Notre-Dame.

• pobočka Jungmannova připravila materiály věnující se 17. listopadu v českých dějinách čerpající ze vzpomínek pamětníků

• pobočka Holice nabízí ilustrace Denisy Kaňokové s názvem Příběhům a těm, co je piší

• pobočka Brněnská zve na obrazy olomouckého malíře Martina Gibaly, plně zvířat, barev a radostí, vernisáž 4.11. I 17:30

www.nejlepsipruvodce.cz
Ing. Tomáš KRYL

Vás srdečně zve
na prohlídkový okruh

OLOMOUC PROTEKTORÁTNÍ

80. výročí konce 2. světové války 1945-2025

©Imütz 700 Jahre deutsch – und nun auf ewig! - Olomouc 700 let německá a nyní nabýdy!
Toto heslo hlásaly transparenty v březnu 1939, na počátku nejčernějšího období moderní české historie. Nezapomeňte a připomeňte si dramatické a často neznámé příběhy hraničního města protektorátu.

Příběhy olomouckých hrdinů heydrichiády Petřkových, biskupa Gorazda, výsadkáře Jaroslava Švarce či odbojáře Václava Morávka, příběhy olomouckých židů a vypálené synagogy, olomoucký příběh mládí strůjce holocaustu Seyß-Inquarta, příběh návštěvy Führera v Olomouci, stejně jako zdejší drogové podnikání jeho osobního lékaře. Pohlédněte do tváří olomouckých nacistických pohlavárů, německých představitelů města a odhalte adresy, na kterých řádilo gestapo, Sicherheitsdienst nebo Hitlerjugend.

...příběhy v souvislostech.

neděle 16. listopadu 2025, 13:00 hod.
sraz u hotelu Clarion, Jeremenkova 36

vstupné: 140 Kč
(80 Kč děti 6 – 14 let)

(prohlídka se uskuteční za každého počasí; **nutná závazná rezervace na tomas.kryl@email.cz**)
Potvrzení přihlášky po termínu uzávěrky 11. 11. 2025.

Halloween na Fortu XVII. v Křelově

V sobotu 25. října 2025 ožil Fort XVII v Křelově tajemnou atmosférou a proměnil se v místo, kde se potkával strach, zábava i dobrodružství. Tradiční halloweenské akce přilákala stovky návštěvníků všech věkových kategorií, kteří si přišli užít večeři plnou strašidelných i tvořivých zážitků.

Největším lákadlem byla oblíbená stezka odvahy, která vedla temnými chodbami historické pevnosti. Mladí návštěvníci procházeli s lucernami skrz podzemní střílny, takzvané kasematy, a cestou plnili různé úkoly, které prověřily jejich odvalu, postřeh i týmového ducha. Temné zákoutí pevnosti, mihotavé světlo luceren a nečekaná překvapení vytvořily jedinečnou atmosféru, na kterou se jen tak nezapomíná.

Kdo se bát nechtěl, mohl si užít komentované prohlídky pevnosti, které nabídly pohled do historie Fortu XVII a jeho vojenské minulosti.

Po západu slunce se otevřel hororový kinematograf, který nabídl jedinečný návrat do počátků filmové historie. Návštěvníci mohli zhlédnout ukázky vůbec prvních hororových filmů, které kdy byly natočeny, a poznat tak, jak vypadala filmová strašidla na přelomu 19. a 20. století. Nechyběly ani krátké filmy s gotickou atmosférou a výraznými efekty, které dokázaly vyděsit i pobavit zároveň.

Pro rodiny s dětmi byly připraveny výtvarné dílničky a malování na obličej, kde si malí návštěvníci mohli vytvořit vlastní masky nebo se proměnit v čarodějnice, duchy či kostlivce.

Vrchol večera patřil temnému a hlučnému průvodu krampusů, který pořádala skupina Krampus Ateris. Jejich masky, řetězy a ohňové efekty vytvořily nezapomenutelnou podívanou, která rozechvěla celé okolí pevnosti.

Pevnost Fort XVII v Křelově připravila akci především pro děti a rodiny, které si mohly bezpečně vyzkoušet svou odvalu a užít si kouzlo Halloweenu v historickém prostředí. I přes chladné počasí panovala po celý večer skvělá nálada a pevností se nesl dětský smích i výkřiky nadšení.

Den monarchie, den republiky

V úterý 28. října 2025 se Fort XVII v Křelově znovu otevřel veřejnosti, tentokrát u příležitosti výročí vzniku samostatného československého státu. Tradiční akce s názvem Den monarchie, den republiky připomněla historický přelom roku 1918 a přenesla návštěvníky do doby, kdy se na mapě Evropy poprvé objevilo Československo.

Celý den se nesl v duchu historie a vojenské tradice. Návštěvníci mohli využít komentované prohlídky pevnosti, nahlédnout do otevřených ateliérů, obdivovat ukázky kovářského řemesla nebo si prohlédnout prodejní výstavu Užité umění a řemeslo, která představila práci místních umělců a řemeslníků.

Areál pevnosti zaplnily historické a vojensko-historické jednotky i spolky. K vidění byli například vojáci 5. carského mysliveckého pluku, členové historického spolku Kämpferinnen, jednotky ze skupiny KMFC, dobrovolní hasiči z Veselíčka a vojenští legionáři, kteří připomněli slavnou éru československých legií.

Hlavní část programu proběhla ve 14 hodin, kdy se všichni přítomní shromáždili na nádvoří pevnosti k slavnostnímu ceremoniálu. Za zvuku Rakousko-Uherské hymny byla svěšena vlajka Rakousko-Uherské monarchie a vzápětí nad Fortem XVII zavlála trikolóra nově vzniklé Československé republiky. Ceremoniál završil

slavnostní výstřel z děla, který připomněl slavnostní, historickou kontinuitu a význam pevnosti jako strážce monarchistického dědictví regionu.

Ačkoli počasí letošního ročníku příliš nepřálo, akce si i tak našla své publikum. Návštěvníci mohli na vlastní oči sledovat vojenské jednotky a historické spolky při prezentaci tradičních obřadů a řemesel, a na chvíli se tak přenést do doby, kdy pevnost střežila monarchii.

Akce Den monarchie, den republiky tak opět důstojně spojila minulost s přítomností a ukázala, že Fort XVII v Křelově je nejen památkou vojenské historie, ale i místem, kde se české dějiny stále připomínají s úctou a hrdostí.

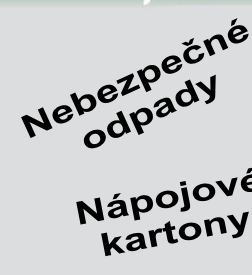
Dny vojenské historie

Fort XVII v Křelově vás srdečně zve na Dny vojenské historie, které se konají 8. a 9. listopadu. Přijďte si prohlédnout pevnost při komentovaných prohlídkách, nahlédnout do otevřených ateliérů a obdivovat práci mladého kováře. Těšíme na Vás od 10 do 16 hodin.

Václav Andrš

Olomouc třídí odpad,

- sbíráme,
- separujeme,
- recyklujeme

přidejte se také vy...

KULTURNÍ PŘEHLED • LISTOPAD 2025

Městské kulturní středisko Konice, příspěvková organizace • zámek, Kostelní 46, 798 52 Konice, tel.: 582 397 250, 601 590 007, e-mail: kultura@konice.cz

VÝSTAVY

do 14. listopadu / Zámecká galerie
**100 let Klubu českých turistů
v Konici**

Pátek 21. listopadu od 9.00 do 18.00 hodin /
Komunitní centrum

Vánoční výstava v KC

21. listopadu – 2. ledna od 9.00 do 16.00
hodin / Zámecká galerie

Mimořádná otevírací doba: 30. 11. od 14.00 do 17.00
hodin, 6. 12. od 14.00 do 18.00 hodin

Vánoční výstava na zámku

Vernisáž v pátek 21. listopadu v 17.00 hodin
Přístup na prodejní výstavu zajišťuje TIC Konice

KONCERTY

Neděle 9. listopadu v 16.00 hodin / Koncertní sál
Zámku

Charitativní koncert

Františka Valová a hosté

Výtěžek koncertu bude věnován Nadačnímu fondu
Kapka naděje

Středa 12. listopadu v 19.00 hodin / Koncertní sál
Zámku

Klavírní recitál

Nora Lubbadová – klavír

Vstupné: 170 Kč, pro členy KPH Konice: 150 Kč / ZTP-
P: -50% z uvedených cen / Žáci a učitelé ZUŠ: vstup
zdarma

Středa 26. listopadu v 19.00 hodin / Koncertní sál
Zámku

Poutníci

55 let na country scéně

Předprodej v informačním centru – cena 200 Kč,
na místě: 250 Kč

DIVADLA

Neděle 9. listopadu v 16.00 hodin / Komunitní
centrum

Saxana aneb Dívka na koštěti Pivínské divadlo (PiDi)

Sobota 29. listopadu v 14.00 hodin / Praha –
Divadlo Broadway

Lotrando a Zubejda

Zájezd vyprodán. Odjezd z autobusového nádraží
Konice v 6.00 hodin.

AKCE

Pátek 7. listopadu od 17.00 hodin (promítání filmu
od 19.00 hodin) / Komunitní centrum

Sousedský večer s filmem Jak se nám to mohlo stát?

Úterý 18. a středa 19. listopadu v 17.00 hodin / před
zámkem v Konici

Enders Circus

Vstupné: dospělí 250 Kč / děti 200 Kč (do 3 let zdarma)

Sobota 29. listopadu v 18.00 hodin / Místní část
Křemenc

Rozsvícení vánočního stroměčku v Křemenci

Sobota 29. listopadu v 19.00 hodin / Komunitní
centrum

Travesti show – Divoké kočky

Předprodej v informačním centru (tel.: 582 334 987)
a v síti smsticket.cz

Neděle 30. listopadu
v 17.00 hodin / Masaryko-
vo náměstí v Konici

Rozsvícení vá- nočního stromu v Konici

Bruslení veřejnosti
zdarma / Stezkou za bet-
lémy / Vánoční výstava
na zámku

Olomoucký Dixieland
Jazz Band 1965 na ná-
městí

Více informací viz plakát
Adventní Konice

KNIHOVNY

Městská knihovna Konice
(zámek Konice, 1. patro), tel.:
582 396 487, www.konicka.
knihovna.cz

Půjčovní doba: po, st, pá
9.00–11.00 a 11.30–16.00
hodin / Služba – balení knih
Křemenc – půjčovní doba:
pátek 16.00–17.30 hodin
Nová Dědina – půjčovní
doba: středa 17.00–18.00
hodin

ZÁMEK KONICE

Turistické informační centrum / Muzeum
řemesel Konicka, z. s.

Po – Pá: 9.00–12.30 a 13.00–16.00 hodin
Mimořádné prohlídky skupin osob zajistíme pouze
na objednání, tel.: 582 334 987, 739 333 721 /
e-mail: icko.konice@seznam.cz

Prohlídkové trasy barokního zámku Konice a expozic
Muzea řemesel Konicka, z. s., probíhají s průvodcem.
Začátek prohlídky je vždy v celou hodinu, kromě 12.00
hodin. Poslední prohlídka je hodinu před ukončením
otevírání doby. Minimální počet na prohlídku jsou 2
osoby. Doba prohlídky trasy „A“ (expozice řemesel
a komentovaná prohlídka zámku) je 45 minut. Trasa
„B“ (expozice řemesel) 25 minut. Vstupenky zakoupíte
v informačním centru. Nabízíme prodej suvenýrů
a regionálních produktů. Vstup na aktuální výstavu
do zámecké galerie je součástí prohlídkové trasy „A“
nebo samostatně – zajišťuje infocentrum.
Ceník a více informací: www.mekskonice.cz

ADVENTNÍ KONICE 2025

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU 30. listopadu 2025 na náměstí

- Slavnostní rozsvícení vánočního stromu
a zapálení 1. adventní svíčky v 17.00 hodin
- Olomoucký Dixieland Jazz Band 1965 od 16.30 do 17.45 hodin
- Bruslení veřejnosti zdarma od 10.00 do 12.00 hodin
a od 14.00 do 16.00 hodin (kluziště v hale)
- Stezkou za betlémy
- Vánoční výstava v galerii zámku od 14.00 do 18.00 hodin

Občerstvení na náměstí zajistí: Zámecká zahrádka a nová
cukrárna & kavárna Petit Café

Vazba věnců a kytic - Libor Svoboda | Technické služby města Konice

Pochod za obnovení Českého království v Olomouci

V královském městě Olomouci se již sta-
lo tradicí, že vedle oslav vzniku samo-
statného československého státu se zde
setkávají také ti, kteří by upřednostnili
návrat ke staré dobré monarchii. Již pod-
vanácté se v úterý 28. října v 15.00 hod.
na Žerotínově náměstí u secesní vily Pri-
mavesi začal formovat průvod vyzbro-
jený zemskými prapory a transparenty.
Nechyběli účastníci také z Ostravy, Opa-
vy, Brna i Pardubic. Za pošmourného
počasí předseda Regionálního sdružení
KČ v Olomouckém kraji Pavel Andrš
přivítal všechny účastníky a připomněl
některé historické aspekty dnešního
svátku. 16. 10. 1918 vyhlásil císař Ka-
rel I. Národní manifest, které přineslo
zemím Rakousko Uherské monarchie
federativní uspořádání. 28. 10. potom
vyhlásili představitelé Národního výboru
na Václavském náměstí státní samostat-
nost s tím, že všechny zákony a nařízení
R-U zůstávají nadále v platnosti a o tom,
zda budeme monarchií, nebo republikou,
se rozhodne později prostřednictvím re-

ferenda, nebo voleb. Národní výbor se me-
zitím přeměnil v revoluční Národní shro-
máždění, které 14. 11. 2018 poté vyhlásilo
republiku. Koruna Česká vyjadřuje podi-
vení nad tím, že více než 30 let po rozpa-
du Československa si připomínáme jeho
vznik, když od 1. ledna 1993 slavíme
Den obnovy samostatného českého státu.
Navrhujeme zákonodárcům, aby
hlavní oslavy a ceremonie včetně
předávání státních vyznamenání
byly přesunuty na 28. září, kdy si
připomínáme sv. Václava, patrona
české země a který slavíme jako
Den české státnosti. Formujeme
čelo průvodu a s pocitem účast-
níků oslav 107. výročí vzniku sa-
mostatného Českého království se
tedy vydáváme na pochod centrem
města, přecházíme obě náměstí
a pokládáme kytici u sloupu Nej-
světější trojice, bohužel ještě zaha-
leného z důvodu rekonstrukce, za-
zpíváme si Svatováclavský chorál
a svoji pouť končíme na Václav-

ském náměstí před
katedrálou. Zde se
loučíme s přespolními
účastníky a oslava dnešního, a pro nás
opravdu svátečního dne, pokračuje spo-
lečným posezením v restauraci „Codo“.

Foto: Dagmar Tichá

Regionální sdružení
Koruny České v Olomouckém kraji
si připomene

Den válečných veteránů 11. listopadu

krátkým setkáním a položením kytice
na Vojenském hřbitově v Černovíře
nedaleko Klášterního Hradiska.

Sejdeme se v 16.30 hod. u brány hřbitova, přístup z ulice Na vlčinci.

Seminář digitální gramotnosti

Přijďte prozkoumat nástrahy
i možnosti online světa

10. listopadu 2025
10 hodin

KOMUNITNÍ CENTRUM KONICE
Vrchlického 386, Konice

Registrace pro účastníky - on-line formulář: www.seniorpasy.cz/rezervace
Telefonický kontakt: 725 634 865

www.seniorpasy.cz

Mše svatá na Petrově

Slavnostní mši svatou k připomenutí a uctění památky JCKV blahoslaveného Karla I. byla sloužena v diecézní katedrále sv. Petra a Pavla v Brně 16. října 2025 péčí Římskokatolického farního úřadu v Brně na Petrově, Modlitební ligy císaře Karla za mír mezi národy a Vojenského a špitálního řádu sv. Lazara Jeruzalémského. Mši celebrowal katedrální farář R.D. Mgr. Pavel Šenkyřík, doprovázel titulární varhaník pan MgA. Petr Kolář a mužský pěvecký sbor Láska opravdivá.

Katedrála je jednou s nejvýraznějších dominant města. Dnešní podobu se dvěma 84 m vysokými věžemi mu však dala až novogotická přestavba v letech 1904 až 1909 podle návrhu architekta A. Kirsteina. Interiér je převážně barokní. Sídlním kostelem biskupa se chrám stal v roce 1777, kdy bylo zřízeno brněnské biskupství.

Foto: Dagmar Tichá

ŽÁDNÉ REKLAMY, PROSÍM!
ŠETŘÍM NAŠE LESY – HISTORICKÉ DĚDICTVÍ
ZEMÍ KORUNY ČESKÉ

Toto číslo vyšlo s podporou Lékárny U černého orla v Prostějově

Časopis vychází s podporou Koruny České

zelení A DOBA – měsíčník zelených hnutí

Vydává Zelený kruh Olomouc. Náklad 2 500 výtisků. Uzávěrka 15. dne v měsíci.

Šéfredaktor MUDr. Pavel Andrš, výtvarný redaktor Jiří Komár Jurečka

Redakce: V Kotlině 4, 779 00 Olomouc, tel./fax: 585 436 926

e-mail: zeleny.kruh.ol@mybox.cz, <http://www.zelenykruholomouc.cz>

Objednávky na adrese redakce.

Registrováno referátem kultury OkÚ Olomouc pod číslem MK ČR E 12634.

Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č. j.: 543/97 - p/1 ze dne 10. 2. 1997

adresát:

Tištěnou verzi tiskneme na recyklovaném papíře běleném bez použití chlóru